

Datum vergadering gemeenteraad	Voorstelnummer
10 juni 2025	D.219086 Z.068072

Portefeuillehouder H.M. Ostendorp
Begrotingsprogramma en 5. Inwoners, bestuur en veiligheid
taakveld 1.1. Crisisbeheersing en brandweer

Onderwerp Raadsvoorstel zienswijze
conceptjaarrekening 2024 en
ontwerpbegroting 2026 Veiligheidsregio
Gelderland-Zuid

Voorgesteld besluit

1. De zienswijzebrief op de conceptjaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026 van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid vast te stellen (bijlage 1).
2. Een risico naar rato van de deelnemersbijdrage op te nemen in de risicoparagraaf van de gemeentelijke begroting 2026 voor zover dit de algemene reserve overstijgt.

Samenvatting van het voorstel

De concept jaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026 VRGZ worden jaarlijks ter beoordeling voorgelegd aan de gemeenteraad. De gemeente wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen.

HOOFDLIJNEN

1. Inleiding

De gemeente Buren is deelnemer van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ). Het is een organisatie voor brandweertzorg, geneeskundige hulpverlening en voorbereiding en coördinatie op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit regionale samenwerkingsverband heeft 14 deelnemende gemeenten.

Op 24 maart 2025 heeft het Dagelijks Bestuur van de VRGZ de conceptjaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026 verstuurd. De zienswijzen op de Kaderbrief heeft de VRGZ meegenomen in uitwerking van de begroting. De VRGZ heeft ook een infographic opgesteld. De raad krijgt de mogelijkheid om voor 16 juni 2025 zijn zienswijze kenbaar te maken aan het Dagelijks Bestuur (DB) van de VRGZ. De zienswijze is één van de gemeentelijke sturingsinstrumenten richting de Gemeenschappelijke Regelingen (GR) en is gebaseerd op het adviesrapport van de Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen in de Regio Nijmegen. Zij beoordelen de jaarstukken en begroting en adviseren regiogemeenten hierover.

2. Doel / meetbaar effect

Door het jaarlijks beoordelen van de jaarrekening en begroting van de VRGZ houdt onze gemeente zicht op de stand van zaken bij deze gemeenschappelijke regeling. Met het voorleggen van onze zienswijzebrief verzoeken wij het Algemeen Bestuur van de VRGZ om rekening te houden met onze zienswijze bij de vaststelling van de jaarrekening en de begroting.

3. Argumenten

Conceptjaarrekening 2024

- 1.1. *In de zienswijzebrief verzoekt de raad om in het vervolg een onderbouwing toe te voegen voor een bestemde reserve.*

In 2024 is voorgesteld om het positieve resultaat van het programma Crisis- en Rampenbestrijding (C&R), na aanvulling van de algemene reserve tot de norm, toe te voegen aan een nieuwe reserve 'Duurzaamheid huisvesting' (€ 610.000,-). Zoals de Adviesfunctie in haar rapportage benoemt ontbreekt in de jaarstukken op dit moment een concreet uitvoeringsplan, tijdspad of onderbouwing van de benodigde investeringsomvang. De VRGZ heeft wel in een oplegnotitie beschreven aan de Adviesfunctie wat de noodzaak is van deze bestemde reserve, namelijk om in de komende jaren de mogelijke kansen van verduurzaming van panden aan te pakken. Daarmee is dit acceptabel geeft de Adviesfunctie aan. De raad vraagt wel aandacht voor het verkrijgen van inzicht om desinvesteringen te voorkomen.

- 1.2. *En pleit de raad voor meer samenhang tussen risico's en reserves.*

De Adviesfunctie beschrijft dat bij het opstellen van de risicoparagraaf risico's zijn opgenomen over de verduurzaming van het vastgoed en kapitaallasten vastgoed. Deze twee risico's hebben in de loop van 2025 een andere wending gekregen en zijn nu in zwaarte afgenomen, vanwege het afgeronde onderzoek waar de raad over is geïnformeerd via een raadsinformatiebrief. De VRGZ heeft aan de Adviesfunctie toegezegd dat deze in de programmabegroting 2026 zijn geactualiseerd. Het is wenselijk dat er meer samenhang is tussen meerjarige financiële risico's en de vorming of inzet van reserves. Hierdoor kunnen gerichte keuzes worden gemaakt in plaats van generieke reserveringen.

Ontwerpbegroting 2026

- 1.3. *Met de zienswijzebrief wordt een reactie gegeven op de bezuinigingsvoorstellen.*

De VRGZ heeft in de ontwerpbegroting een taakstelling opgenomen van €1.182.000,-. Dit bedrag bestaat uit:

(1) taakstelling n.a.v. besluitvorming in het AB (€150.000,-)

(2) de door het Rijk voorgenomen korting van 10% op de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) (€1.032.000,-).

De VRGZ heeft geen taakstellingen opgenomen die de gemeentelijke bijdrage laten afnemen. Wel biedt de VRGZ een lijst met bezuinigingsvoorstellen waaruit keuzes gemaakt kunnen worden om de taakstelling te realiseren (zie bijlage 8). De bezuinigingsvoorstellen gaan over oefenavonden vrijwilligers (€100.000,-), Reanimatie: AED/BLS (€130.000,-), brandweerboot (€239.000,-), Veiligheidsinformatie Knooppunt/informatiegestuurde veiligheid (€200.000,-), ondersteuning gemeenten evenementenveiligheid (€60.000,-), netwerkmanagement (€160.000,-), Multidisciplinaire oefeningen (€160.000,-) en piketten Regionaal Operationeel Team (€290.000,-). In de zienswijzebrief wordt benoemd dat deze voorstellen niet reëel zijn en de mogelijke risico's niet wenselijk zijn, zoals de bedreiging van de duurzaamheid van eerder opgebouwde structuren en resultaten.

- 1.4. *Daarbij wordt opgeroepen ambities bij te stellen in het kader van de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding in plaats van te snijden in primaire dienstverlening.*

De BDuR-middelen (Brede Doeluitkering Rampenbestrijding) worden door het Ministerie van Justitie en Veiligheid verstrekt aan veiligheidsregio's om hen te ondersteunen bij hun taken op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Deze middelen zijn bedoeld om de slagkracht van veiligheidsregio's te vergroten en hen in staat te stellen effectief te reageren op complexe en langdurige crises. In 2023 heeft de veiligheidsregio een plan en uitvoeringsprogramma uitgewerkt over de besteding van deze middelen. De raad verzoekt in haar zienswijze om aanpassing van het plan en uitvoeringsprogramma waarbij ambities zijn afgeschaald.

- 1.5. *De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om een zienswijze vast te stellen.*

De gemeenteraad kan in zijn zienswijze aangeven wat hij van de conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 vindt en deze reactie kan de VRGZ verwerken in haar plannen. De VRGZ benoemt in haar raadsbrief dat de gemeenteraden de mogelijkheid krijgen om een zienswijze in te dienen en in de Gemeenschappelijke Regeling staat beschreven dat de gemeenteraad deze bevoegdheid heeft.

2.1 *Hiermee vangt de raad dit financiële risico in de begroting op.*

De VRGZ beschrijft in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in haar conceptjaarrekening en ontwerpbegroting de omvang van de risico's welke de VRGZ loopt. Niet alle risico's kunnen door de VRGZ worden opgevangen, daarom adviseert de Adviesfunctie in haar rapportage dat gemeenten het overige risico opneemt in haar risicoparagraaf. De VRGZ komt met een herziene paragraaf of weerstandsvermogen.

4. Kanttekeningen

1.1. *Een zienswijzebrief biedt geen garantie dat het bestuur van de VRGZ de input van de raad opvolgt in het vaststellen van de conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026.*

Met een zienswijzebrief geeft de raad een reactie op de conceptjaarrekening 2024 en de ontwerpbegroting 2026. Het Dagelijks Bestuur geeft een reactie op de zienswijze, maar het Algemeen Bestuur is bevoegd om de conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 vast te stellen. Zij kunnen ervoor kiezen om de input uit de zienswijze niet mee te nemen. Als meerdere gemeenten hetzelfde standpunt innemen, is de kans groter dat het Algemeen Bestuur de goede zorgen en aanbevelingen in de zienswijze meeneemt in haar stukken.

1.2. *De bevindingen van de accountant zijn nog niet getoetst.*

Er is nog geen controleverklaring van de accountant afgegeven over de conceptjaarrekening 2024. De VRGZ heeft wel het concept van het accountsverslag 2024 op 24 april 2025 aangeleverd. De afwezigheid van een definitieve accountantsverklaring is later dan voorgaande jaren. Uit het concept blijkt dat de accountant voornemens is een goedkeurende verklaring voor het getrouwe beeld af te geven.

1.3. *De bezuinigingsvoorstellen zijn mogelijk niet nodig.*

In de voorjaarsnota wordt duidelijkheid gegeven of de korting op de BDuR-middelen wordt teruggedraaid. De inhoud van de voorjaarsnota is nog onbekend. Als de korting wordt teruggedraaid, zijn de bezuinigingsvoorstellen niet meer nodig en is dit deel van de zienswijze niet relevant. Tegelijkertijd is het noodzakelijk om het signaal – dat de korting niet ten laste mag komen van gemeenten – te delen.

1.4. *Het Rijk stelt mogelijk extra middelen beschikbaar voor gemeenten.*

De gesprekken met het kabinet zijn nog niet afgerond en de exacte bedragen zijn nog onbekend. We gaan daarom uit van de huidige financiële situatie en houden vast aan bezuinigingen.

1.5 *Geen structurele bezuiniging, maar uitvoering wettelijk minimum.*

Afwijkend van de regionale zienswijze vanuit Regio Rivierenland, wordt niet opgeroepen tot structurele extra bezuinigingen, maar het uitvoeren van wettelijk minimum qua taken.

TOELICHTING EN UITVOERING

5. Financiën

Conceptjaarrekening 2024

De inbreng van de gemeente Buren voor uitvoering van de VRGZ-taken was in 2024 begroot en gerealiseerd op €2.601.685,-. Het daadwerkelijke programma is gerealiseerd binnen de begroting.

Het gerealiseerde resultaat voor de VRGZ is €224.000,- positief en bestaat uit:

- *C&R €622.000,- positief*

Het resultaat van het programma C&R is conform verwachting zoals gemeld in de tussentijdse rapportage t/m augustus. Uit een analyse van het resultaat ten opzichte van de begroting blijkt dat het positieve resultaat incidenteel van aard is. De structurele componenten zijn per saldo negatief (circa € 702.000,-). Dit heeft deels te maken met prijsstijgingen (zoals onderhoud vastgoed, huisvestingslasten en energie) en stijging van de kosten voor Arbo en werving (hoger verloop, krapte arbeidsmarkt, terugdringen ziekteverzuim). Deze onderwerpen zijn

geadresseerd in de begrotingswijziging 2024 en/of de begroting 2025. Het positieve resultaat (€ 622.000,-) is 0,97% van het totaal van de opbrengsten.

- **RAV €398.000,- negatief**

Het resultaat van het programma RAV is minder negatief dan in de tussentijdse rapportage van augustus werd verwacht (- € 398.000,-). Dit laatste wordt onder andere veroorzaakt door een lagere stijging van de kosten voor bedrijfsvoering dan in de tussentijdse rapportage is geprognosticeerd. Daarnaast is de verrekening voor de samenwerking op het gebied van scholing en de meldkamer met Gelderland-Midden per saldo hoger uitgevallen dan was verwacht.

Voor de programma C&R en RAV wordt het volgende voorgesteld:

Voorstel bestemming resultaat 2023	C&R	RAV
Gerealiseerd resultaat	€622.000,-	-€398.000,-
Toevoegen aan algemene reserve C&R	€12.000,-	
Toevoegen aan bestemde reserve duurzaamheid huisvesting	€610.000,-	
Onttrekken aan reserve aanvaardbare kosten RAV		-€398.000,-
Totaal	€0,-	€0,-

Algemene reserve C&R

Bij positieve resultaten is het bestuurlijk uitgangspunt dat eerst wordt toegevoegd aan de algemene reserve tot het niveau van de bestuurlijke norm van 5% van de baten. Omdat de omzet binnen het programma C&R in 2024 is gestegen, is het aandeel van de algemene reserve in verhouding afgenomen. Het gerealiseerde overschot maakt het mogelijk om € 12.000,- toe te voegen aan de algemene reserve, waarmee de norm van 5% opnieuw wordt bereikt.

Bestemde reserve duurzaamheid huisvesting

Het resterende resultaat van € 610.000,- binnen C&R wordt voorgesteld toe te voegen aan een nieuw te vormen bestemde reserve 'duurzaamheid huisvesting'. Deze reserve is bedoeld om toekomstige investeringen in het kader van energietransitie, verduurzaming van panden en noodzakelijke aanpassingen aan het vastgoed mogelijk te maken. Uitgangspunt hierbij is het wettelijk verplichte, zoals naar voren is gekomen in de uitwerking van scenario's in het onderzoek huisvesting.

Reserve aanvaardbare kosten RAV

Het programma RAV sluit 2024 af met een negatief resultaat van € 398.000. Voorgesteld wordt om dit tekort ten laste te brengen van de reserve aanvaardbare kosten. Door deze onttrekking daalt het weerstandsvermogen van de RAV naar 7%, wat onder de bestuurlijke norm van 10% ligt.

Ontwerpbegroting 2026

De deelnemersbijdrage voor 2026 voor onze gemeente is in de voorliggende begroting van de VRGZ als volgt opgebouwd:

	VRGZ	Gemeente Buren
Gemeentelijke bijdrage 2025	€51.843.587,-	€ 2.766.168,-
Bij: index 2026(4,66%)	€2.401.931,-	€ 128.157,-
Gewijzigde gemeentelijke bijdrage 2026	€53.945.518,-	€2.878.319,-

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage gemeente Buren

In de Kaderbrief 2026 VRGZ zijn ontwikkelingen geschetst die op de VRGZ afkomen. Deze ontwikkelingen en onderwerpen zijn (inhoudelijk en financieel) geconcretiseerd in de begroting. Daarbij zijn de afspraken rond de financiën zoals deze zijn vastgesteld door het bestuur VRGZ, in acht genomen en is met het oog op de financiële onzekerheid bij gemeenten en mogelijke bezuinigingen waar de VRGZ mee te maken kan krijgen een beleidsarme begroting opgesteld. In de begroting 2026 van de VRGZ staat enkel een hogere gevraagde deelnemersbijdrage vanwege de reguliere indexering (4,66%).

6. Communicatie

N.v.t.

7. Uitvoering en planning

De zienswijze wordt op 10 juni 2025 besluitvormend aangeboden aan de raad.

Onze zienswijze is ambtelijk afgestemd met de andere regionale opdrachtgevers. Wij zullen dit voorstel voorleggen aan de gemeenteraad door bijgevoegd raadsvoorstel.

8. Participatie

N.v.t.

9. Duurzaamheid

N.v.t.

Bijlagen:

- Bijlage 1: Zienswijzebrief
- Bijlage 2: Raadsbrief conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026 inclusief bijlagen
- Bijlage 3: Conceptjaarrekening 2024
- Bijlage 4: Ontwerpbegroting 2026
- Bijlage 5: Infographic
- Bijlage 6: Reacties gemeenteraden op Kaderbrief 2026
- Bijlage 7: Adviesrapport Adviesfunctie
- Bijlage 8: Bezuinigingsvoorstellen VRGZ
- Bijlage 9: Raadsvoorstel zienswijze op conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
- Bijlage 10: Raadsbesluit zienswijze op conceptjaarrekening 2024 en ontwerpbegroting 2026
Veiligheidsregio Gelderland-Zuid

Inlichtingen bij:

Portefeuillehouder H.M. Ostendorp

Domein Bedrijfsvoering